

Una taula parada amb cadires gegants i detalls que recorden els personatges principals del pessebre, ahir a la plaça de Sant Jaume. PERE VIRGILI

El pessebre és tornar a casa

La instal·lació de Sant Jaume recull l'essència de l'àpat de Nadal al caliu de la llar

TONI VALL
BARCELONA

Dotze personatges que són dotze cadires. Dotze nius que són dotze desitjos. El pessebre d'aquest any a la plaça de Sant Jaume, tota una tradició barcelonina, representa un àpat de Nadal, essència de la trobada familiar, del caliu de la llar, de la confluència entre el present que es repeteix en forma de ritual i el passat que representen els personatges del pessebre. L'Ajuntament ha encarregat el projecte a l'escenògraf teatral Sebastià Brosa, que amb *Tots a taula* –així es titula la instal·lació– ha volgut condensar un grapat d'idees vinculades al Nadal i les seves tradicions.

Ahir es va inaugurar el pessebre i Brosa n'explicava les essències: "He volgut partir de la idea, tan nostra, de les reunions nadalenques, de les ganes de tornar-se a trobar durant aquestes dates i quasi sempre al voltant d'una taula". En ocasions d'aquestes és habitual que sempre faltin cadires, que se n'hagin d'arreglar de tots els racons de la casa. Per aquest motiu al pessebre de Sant Jaume totes les cadires són diferents, totes simbolitzen un personatge diferent.

Els Reis d'Orient, feliços amb la seva creu d'haver d'anar sempre junts, estan representats per una cadira immensa amb tres respatlles. La vaca substitueix el bou, i un burro, la mula, "encara que algú ha suggerit que sembla una joveneta punk", bromeja Brosa. L'àngel té la cadira més noble i a la cadira-caganer no li falten ni la pipa ni la barretina i té un forat al seient per allò de les necessitats fisiològiques. Tampoc hi trobarem a faltar el pastor amb la seva pell de xai, esclar, ni el tercet protagonista: el Nen Jesús és una trona i porta un pitet. Les dotze cadires orbiten al voltant de la taula central, que en lloc

d'estovalles està coberta de molsa, tal com mana l'ortodòxia pessebrista. Canelobres, coberts i copes de vi formen el parament, i dins del plat hi ha un niu d'ocell amb uns versos a dins: "El niu simbolitza l'origen, el retorn a casa, l'afany de sentir-te recollit i a gust". Cada vers és un desig que pertany al poema *Un desig*, de Montse Ginesta.

Unes dimensions gegants

"És un pessebre contemporani però molt agermanat amb la tradició i, sobretot, molt poètic", precisa el seu creador. Les cadires i la taula són molt més grans que la mitjana de la mida humana: "La intenció és que ens sentim tots com nens quan el mirem i passem entre els mobles". En aquests casos, i malgrat que el missatge final és absolutament tradicional, les interpretacions i judicis es desapareixen d'acord amb l'atreviment formal amb què la tradició és representada. És part de la gràcia, sens dubte. El pessebre de fa dos anys –esferes amb imatges nadalenques a dins– vagareja no poques controvèrsies. Parar l'orella entre els passejants que, per casualitat o per la pressa de ser els primers, s'apropen –a pesar de la pluja– a contemplar la proposta és un exercici eloqüent i alhora divertit.

Un grup d'estudiants de quart d'ESO han sortit de classe a fer un recorregut cultural pel centre de la ciutat. Un d'ells no entén gaire bé la idea dels nius però en canvi li encanta la cadira de la vaca. Un amic seua està encantat amb la mida immensa dels coberts i juga amb la professora a interpretar qui és qui: "El llum de peu simbolitza l'estel de l'anunciació", s'aventura a interpretar. "Aquest any és superoriginal!", exclama una àvia. Una variant, en boca de dos matrimonis amics: "Aquest any té una mica de gràcia, en canvi l'any passat..." Uns turistes alemanys intenten copsar el sentit de la proposta i demanen que els tradueixin els versos de dintre un niu: "Un estel solitari entre núvols, que tremolós assenyala un destí". ■